

Αφιέρωμα

στον ποιητή-ζωγράφο

Νίκο Εγγονόπουλο

Σάββατο

16-3-2019

ώρα 7.30 μ.μ.

**Εναλλακτική σκηνή
ΔΗΠΕΘΕ**

Διοργανωτές:

Ομάδα « Ταξιδευτές του θεάτρου »
Υπερρεαλιστική ομάδα Θεσσαλονίκης
Σύνδεσμος φιλόλογων Κοζάνης
Συνεταιριστικό βιβλιοπωλείο

Συμμετέχει:
voice ensemble της musicart
μελοποιημένη ποίηση

Εισηγητές:

1) Νατάσα Χασάκιογλη
"Για τον Υπερρεαλισμό και τα όρια του εφικτού"

2) Ελένη Μπενίση
« Η γυναίκα στο έργο του Ν. Εγγονόπουλου.
Αμφίδρομες σχέσεις ανάμεσα στην ποίηση
και τη ζωγραφική του »

3) Αντώνης Χαριστός
"Ο Νίκος Εγγονόπουλος και η δική μας θέση"

Ανάγνωση ποιημάτων: «Ταξιδευτές του θεάτρου»



Πρόγραμμα

- 1) *Η ψυχανάλυσις των φαντασμάτων* (Τα κλειδοκύμβαλα της σιωπής, 1939)
- 2) Νατάσα Χασάκιοϊλη: «*Για τον Υπερρεαλισμό και τα όρια του εφικτού*»
- 3) Ολυμπία Τσικαρδάνη: Βιογραφικό του Ν. Εγγονόπουλου
- 4) *Το γεράκι* (Έλευσις, 1948)
Υμνος δοξαστικός για τις γυναίκες που αγαπούμε (Έλευσις)
- 5) Ελένη Μπενίση: «*Η γυναίκα στο έργο του Ν. Εγγονόπουλου. Αμφίδρομες σχέσεις ανάμεσα στην ποίηση και τη ζωγραφική του*».
- 6) *Το γλωσσάριο των ανθέων* (Έλευσις)
- 7) Αντώνης Χαριστός: «*Ο Ν. Εγγονόπουλος και η δική μας θέση*»
- 8) *Η πραγματικότητα* (Έλευσις)
Στα όρη της Μυουπόλεως (Τα κλειδοκύμβαλα της σιωπής)
- 9) Ντοκυμαντέρ - αφιέρωμα στον Ν. Εγγονόπουλο
- 10) Voice Ensemble του Music Art
«*Ήσουν παιδί σαν το Χριστό*» (Ν. Γκάτσος, Μ. Χατζιδάκις)
«*Πού το πάνε το παιδί*» (Ν. Γκάτσος, Μ. Χατζιδάκις)
«*Γράμμα στον κύριο Νίκο Γκάτσο*» (Γ. Ανδρέου)

Πιάνο: Θεμιστοκλής Ζηκόπουλος

Τραγούδι: Αναστασία Γκόμτζια, Αναστασία Σκόρδα Εμμανουηλίδου και Δήμητρα Σωτηροπούλου.

Ανάγνωση «Ταξιδευτές του θεάτρου»:

Κότσι Άννα Μαρία
Κουτσογεωργοπούλου Αγάπη
Ντίνα Γεωργία
Παρχαρίδου Μαρία
Καραγιάννης Δημήτρης
Πολύζος Βάιος
Τριανταφυλλίδου Βάνα
Κρανιώτη Δέσποινα
Καλύβα Ειρήνη

Συντονίζει: η Γκουτζιαμάνη Γιάννα

Πρόγραμμα

- 1) Η ψυχανάλυσις των φαντασμάτων (Τα κειδοκύμβαλα της σιωπής 1939)
- 2) Νατάσα Χασάκιοβιτς : «Για τον Υπερρεαλισμό και τα όρια του εφικτού»
- 3) Ολυμπία Τσικαρδάνη : Βιογραφικό του Ν. Εγγονόπουλου –
- 4) Το γεράκι (Έλευσις 1948)
Υμνος δοξαστικός για τις γυναίκες που αγαπούμε (Έλευσις)
- 5) Ελένη Μπενίση : "Η γυναίκα στο έργο του Ν. Εγγονόπουλου. Αμφίδρομες σχέσεις ανάμεσα στην ποίηση και τη ζωγραφική του".
- 6) Το γλωσσάριο των ανθέων (Έλευσις)
- 7) «Ο Ν. Εγγονόπουλος η δική μας θέση». Αντώνης Χαριστός
- 8) Η πραγματικότητας (Έλευσις)
Στα όρη της Μιουπόλεως (Τα κλυδοκύμβαλα της σιωπής)
- 9) Ντοκυμαντέρ - αφιέρωμα στον Ν. Εγγονόπουλο
- 10) voice-ensemble της musicart
"Ήσουν παιδί σαν το Χριστό" (Ν. Γκάτσος, Μ. Χατζιδάκις)
"Που το πάνε το παιδί" (Ν. Γκάτσος, Μ. Χατζιδάκις)
"Γράμμα στον κύριο Νίκο Γκάτσο" (Γ. Ανδρέου)

Ανάγνωση « Ταξιδευτές του θεάτρου»:

Κότσι Άννα Μαρία
Κουτσογεωργοπούλου Αγάπη
Ντίνα Γεωργία
Παρχαρίδου Μαρία
Καραγιάννης Δημήτρης
Πολύζος Βάιος
Βάνα
Κρασιώτη Δέσποινα
Καλύβα Ειρήνη

Συντονίζει: Γκουτζιαμάνη Γιάννα

ΥΜΝΟΣ ΔΟΞΑΣΤΙΚΟΣ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ Π' ΑΓΑΠΟΥΜΕ

*Dans les peuples vraiment libres, les
femmes sont libres et adorées.*

ΣΤΟΥΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΣ ΛΑΟΥΣ,
ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΙΝΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΚΑΙ ΙΑΤΡΕΦΕΝΕΣ

είν' οί γυναίκες π' αγαπούμε σάν τά ρόδια
έρχονται καί μᾶς βρίσκουνε
τίς νύχτες
ὄταν βρέχη
μέ τούς μαστούς τους καταργοῦν τή μοναξιά μας
μέσ' στά μαλλιά μας εἰσχωροῦν βαθειά
καί τά κοσμοῦνε
σά δάκρυα
σάν ἀκρογιάλια φωτεινά
σά ρόδια

είν' οί γυναίκες π' αγαπούμε κύκνοι
τά πάρκα τους
ζοῦν μόνο μέσα στήν καρδιά μας
είν' τά φτερά τους

τά φτερά ἀγγέλων
τ' ἀγάλματά τους εἶναι τό κορμί μας
οἱ ὄφραϊες δεντροστοιχίες εἶν' αὐτές οἱ ἴδιες
ὀρθές στήν ἄκρια τῶν ἐλαφρῶν ποδιῶν
τους
μᾶς πλησιάζουν
κι' εἶναι σάν μᾶς φιλοῦν
στά μάτια
κύκνοι

είν' οἱ γυναίκες π' αγαπούμε λίμνες
στούς καλαμιῶνες τους
τά φλογερά τά χεῖλια μας σφυρίζουν.
τά ὄφραϊα πουλιά ~~αὐτῶν~~ κολυμποῦνε στά νερά τους
κι' ὕστερα
σάν πετοῦν
τά καθρεφτίζουν
— ὑπερήφανα ὡς εἶν' —
οἱ λίμνες
κι' εἶναι στίς ὄχθες τους οἱ λευκές λύρες
πού ἡ μουσική τους πνίγει μέσα μας
τίς πίκρες
κι' ὡς πλημμυροῦν τό εἶναι μας
χαρά
γαλήνη
είν' οἱ γυναίκες π' αγαπούμε
λίμνες

είν' οἱ γυναίκες π' αγαπούμε σάν σημαίες
στοῦ πόθου τούς ἀνέμους κυματίζουν
τά μακρὰ μαλλιά τους
λάμπουνε
τίς νύχτες

μέσ' στίς θερμές παλάμες τους κρατούνε
τῆ ζωῆ μας
εἶν' οἱ ἀπαλές κοιλιές τους
ὁ οὐράνιος θόλος
εἶναι οἱ πόρτες μας
τά παραθύρια μας
οἱ στόλοι
τ' ἄστρα μας συνεχῶς ζοῦνε κονιά τους
τά χρώματά τους εἶναι
τά λόγια τῆς ἀγάπης
τά χεῖλη τους
εἶναι ὁ
ἥλιος τό φεγγάρι
καί τό πανί τους εἶν' τό μόνο σάβανο πού μᾶς ἀρμόζει :
εἶν' οἱ γυναῖκες π' ἀγαποῦμε σά σημαίες

εἶν' οἱ γυναῖκες π' ἀγαποῦμε δάση
τό κάθε δέντρο τους εἶν' κι' ἓνα μήνυμα τοῦ πάθους
σάν μέσ' σ' αὐτά τά δάση
μᾶς πλανέψουνε
τά βήματά μας
καί χαθοῦμε
τότες εἶν'
ἀκριβῶς
πού βρίσκουμε τόν ἑαυτόνε μας
καί ζοῦμε
κι' ὅσο ἀπό μακριά ἀκοῦμε νᾶρχωνται οἱ πόρες
ἦ καί μᾶς φέρνει
ὁ ἄνεμος
τίς μουσικές καί τούς θορύβους
τῆς γιορτῆς
ἦ τίς φλογέρες τοῦ κινδόνου
τίποτε — φυσικά — δέ μπορεῖ πιά νά μᾶς φοβίση

ὡς οἱ πυκνές οἱ φυλλωσιές
ἀσφαλῶς μᾶς προστατεύουν
μά πού οἱ γυναῖκες π' ἀγαποῦμε εἶναι σά δάση

εἶν' οἱ γυναῖκες π' ἀγαποῦμε σάν λιμάνια
(μόνος σκοπός
προορισμός
τῶν ὀραίων караβιδῶν μας)
τά μάτια τους
εἶν' οἱ κυματοθραῦστες
οἱ ὄμοι τους εἶν' ὁ σηματοφόρος
τῆς χαρᾶς
οἱ μηροί τους
σειρά ἀμφορεῖς στίς προκυμαίες
τά πόδια τους
οἱ στοργικοί
μας
φάρτοι
— οἱ νοσταλγοί τίς ὀνομάζουν Κ α τ ε ρ ί ν α —
εἶναι τά κύματά τους
οἱ ὑπέροχες θαπεῖες
οἱ Σειρήνες τους δέν μᾶς γελοῦν
μόνε
μᾶς
δείχνουνε τό δρόμο
— φιλικές —
πρός τά λιμάνια : τίς γυναῖκες π' ἀγαποῦμε

ἔχουνε οἱ γυναῖκες π' ἀγαποῦμε θεία τήν οὐσία
κι' ὅταν σφιχτά στήν ἀγκαλιά μας
τίς κρατοῦμε
μέ τούς θεούς κι' ἐμεῖς γινόμαστ' ὄμοιοι
στηνόμαστε ὀρθοί σάν ἄγριοι πύργοι

τίποτε δέν εἶν' πιά δυνατό νά μᾶς κλονίσῃ
μέ τά λευκά τους χέρια
αὐτές
γύρω μας γαντζώνουν
κι' ἔρχονται ὄλοι οἱ λαοί
τά ἔθνη
καί μᾶς προσκυνοῦνε
φωνάζουν
ἄθνατο
στούς αἰῶνες
τ' ὄνομά μας
γιατί οἱ γυναῖκες π' ἀγαποῦμε
τήν μεταδίνουν
καί σ' ἐμᾶς
αὐτή
τή θεία τους
οὐσία

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ

Τό πλοῖο μπῆκε στήν περιοχή τῆς πυκνῆς ομίχλης. Μιά καμπάνα ἤχαι ἀπεγνωσμένα στήν πλώρη: ἡ πορεία τώρα εἶναι γεμάτη ἀμετρούς κινδύνους. Ὅμως, στή γέφυρα, γρηγορεῖ ὁ πλοίαρχος, ἄγρυπνος, ἀγριεμένος, καί ὀδηγεῖ τό σκάφος ἀσφαλῶς. Ὁ πλοίαρχος... Ἡ ματιά του, τό βλέμμα του... Ναι, πράγματι, αὐτό τό βλέμμα του εἶναι τό πᾶν. Ὅπως τώρα, ὀρθάνοιχτο, σκληρό, τρυπᾶ ἀνοικτίρμονα τοὺς τεφρόχρωμους μερνετέδες πού κρεμᾶ πυκνοὺς ἢ καταχνιά, ἔτσι, ἄλλοτε, διεισδύει μέσα στούς σκολιούς μαιάνδρους τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, εἰσχωρεῖ στά ἄδυτα τῆς Μοίρας, δαμάζει καί τίς πύμανιασμένες φουρτοῦνες, μπαίνει, καί στέκεται, φύλαξ ἄγγελος, μέσα στό καλύβι τοῦ πτωχοῦ ψαρᾶ, σεργιανίζει, στοργικό, ἀνάμεσα στίς ἄγκυρες, τό κοιμώμενο βρέφος, τ' ἀπλωμένα δίχτυα, καί τέλος ἔρχεται καί κOURνιαίνει, καί ξαποσταίνει,

Η ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΩΝ

*...ἀγάπην δέ μή ἔχω, γέγονα χαλκός ἤχων
καί κύμβαλον ἀλαλάζον.*

ΑΠ. ΠΑΥΛΟΣ

Σά μπαίνει τό καράβι τῆς ἀγάπης, τή νύχτα, μέσ' στό λιμάνι, τό
υποδέχονται οἱ μυστηριώδεις μουσικές τῆς ἐρημίας. Γύρω,
τά νερά γιομίζουν λουλούδια ὄλων τῶν εἰδῶν καί ὄλων τῶν
χρωμάτων, καί μίαν ἄσπρη σειρά ἀπό γυμνές γυναῖκες μᾶς πε-
ριμένει στήν προκυμαία. Εἶναι ἐτοιμες, ὅλες τους, στό πρότο
μας νεύμα, νά φορέσουν ἀμέσως τήν κόκκινη στολή τῶν βου-
τηχτάδων. Ὅχι ὁμως γιά νά κατεβοῦν στά βάθη τῆς θάλασσας,
ἀλλά μόνο καί μόνο γιά νάρθουν νά μᾶς περιμένουν, ἴσως

ΤΟ ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

τήν ποίησιν ἢ τήν δόξα ;
τήν ποίηση
τό βαλάντιο ἢ τήν ζωή ;
τή ζωή
Χριστόν ἢ Βαραββᾶν ;
Χριστόν
τήν Γαλάτειαν ἢ μιάν καλόβην ;
τήν Γαλάτεια
τήν Τέχνη ἢ τόν θάνατο ;
τήν Τέχνη
τόν πόλεμο ἢ τήν εἰρήνη ;
τήν εἰρήνη

τήν Ἑρώ ἢ τόν Λέανδρο ;
τήν Ἑρώ
τήν σάρκα ἢ τά ὀστέα ;

τήν σάρκα
τή γυναῖκα ἢ τόν ἄνδρα ;
τή γυναῖκα
τό σχέδιον ἢ τό χρῶμα ;
τό χρῶμα
τήν ἀγάπη ἢ τήν ἀδιαφορία ;
τήν ἀγάπη
τό μῖσος ἢ τήν ἀδιαφορία ;
τό μῖσος
τόν πόλεμο ἢ τήν εἰρήνη ;
τόν πόλεμο

νῦν ἢ αἰί ;
αἰί
αὐτόν ἢ ἄλλον ;
αὐτόν
ἐσένα ἢ ἄλλον ;
ἐσένα
τό ἄλφα ἢ τό ὦ μέγα ;
τό ἄλφα
τήν ἐκκίνηση ἢ τήν ἀφιξη ;
τήν ἐκκίνηση
τήν χαράν ἢ τήν λύπην ;
τήν χαρά
τήν λύπην ἢ τήν ἀνίαν ;
τήν λύπη
τόν ἄνθρωπο ἢ τόν πόθο ;
τόν πόθο
τόν πόλεμο ἢ τήν εἰρήνη ;
τήν εἰρήνη

ν' ἀγαπιέσαι ἢ ν' ἀγαπᾷς ;
ν' ἀγαπῶ

ΤΟ ΓΕΡΑΚΙ

Ένα γέλιο γοναικέιο ακούγεται μακρὰ. Μιά κυρία γελάει κάπου, μακρὰ μας, κι' ὁ ἄνεμος φέρνει τὸν ἦχο τοῦ γέλιου της μέχρις ἐδῶ. Μέχρις ἐδῶ, σ' αὐτὸ τὸ ἔρμο περιγιάλι, κάτω ἀπ' τὸ μολυβὴ οὐρανὸ, κοντὰ στ' ἀφρισμένα κύματα, ὅπου, στὴ στάση «τρεις φιλόσοφοι στ' ἀκροθαλάσσι», ζῶμε μέσα σὲ μιὰ καταθλιπτικὴ μοναξιά. Στὰ γυμνά πόδια μας φυτρώνουν, λίγο-λίγο, φτερά. Ἴσως ἐμεῖς νῆμαστε αὐτὸς ὁ θεὸς Ἑρμῆς, τὸν καιρὸ τῆς νεότητος του. Αὐτὴ ἡ φοβερὴ μοναξιά μας! Αὐτὴ ἡ τραγικὴ μοναξιά σας! Γιατί, δὲν χωρεῖ καμιάν ἀμφιβολία, εἴμαστε μόνοι, μόνοι, πάντα μόνοι, αἰώνια, βασανιστικά, μόνοι. Ὅλοι. Ὅλοι. Ἐμεῖς, ἐσεῖς, ὅλοι. Ὅμως ἐγὼ εἶμαι ὁ μόνος, πάλι, ποῦ δὲν τὴ δέχεται τὴν αἰσχρὴ τούτη καταδίκη, καὶ διαμαρτύρουμαι, καὶ χτυπιέμαι, καὶ τὸ φωνάζω. Μόνον ἐγὼ. Καὶ μιὰ λεπτομέρεια: ἡ κυρία δὲν γελοῦσε. Ἐκλαιγε. Μᾶς εἶχε γελάσει ὁ ἄνεμος. Ὁ ἄνεμος παρέμόρφωσε τὸν ἦχο. Στὸ μολυβὴ οὐρανὸ πετοῦν πουλιά. Μιά βάρκα παλεύει πάνω στ' ἀφρισμένα κύματα. Εἶναι μακρὰ, ἀλλ' ὀλονέν πλησιάζει.